

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 457. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm24681/facsimile.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Helt og Kamme sig ved at være bedre mod dem end mod deres Egne i Reggio, saa overvoiede dog alle Betænktheder af to vægtige Grunde: den En, at Kartaginens færd, ved at faae Messina, havde Nøgen til Fraktion, og den Anden, at Fattig-Folk i Rom kunde haie trange til en Krig, der var lidt at tjene ved. Folket betænkede derfor ogsaa stærk den Raads-Stuining: at Borge-Mester Appius Claudius skulde gaae over til Sicilien for at hjælpe Mameritinerne^{*)}, og skient Romerne paa den Tid ikke var Giere af saameget som en Waad, satte de forøvne Skropper dog over Sundet paa Kibmands-Stibe, de laande i Tarent og andre Gaaeste Stæder, og var heldige nok til at slippe i Havn, skient de haude Kartaginens færd lige i deres Kist-Vand^{**)}.

Hiero blev nu stærk forkluffet og Nuttede Venkskab med Romerne, som han lovede at forspine med Leonids-Midler, og Kartaginens færd saar sig nødt til at ophæve Messinas Besættning; men da Romerne ingenlunde var kommet for at hjælpe Staden med „Roverne“, saa gjorde det ingen videre Forandring, end at Romerne derpaa belejrede Agrigent, hvor Kartaginens færd alt for mistænklig sammienhængede Krigs-Færdigheder, og da den lykkelig var taget og plyndret, da, siger Polyb, fik Romerne højere Lansker og fandt, det maatte vist kunne lade sig giere at afløse Kartaginens færd paa Sicilien og derved vinde betydelig^{***)}.

Det indsaar imidlertid Romerne stærk, at skulde de drive Kartaginens færd fra Sicilien, maatte de nødvendig have Krigs-Stibe, og da lykkeligvis Et af Hindens var strændet, da det satte efter dem paa Over-Kysten, tog de det til

*) Polyb I. 10—11.

**) Polyb I. 11—12. 20.

***) Polyb I. 16—20.

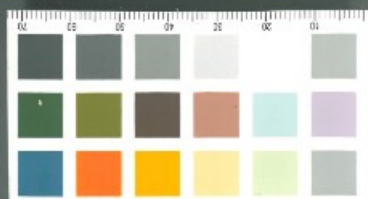

Manster, bygde sig en Flaade og lærde sig, hebbet det, bogs-
 stavelig som Land-Kræbber, til at roe paa det Løse, skændt det
 klinger først om Folk, der dog boede paa Bredden af en Flod.
 Afledede var naturligvis de Romerske Stibe, og Mand-
 skaber alleveit paa Cøen, saa det var intet Under, at da de
 første Sytten blev indførte af Hienden i Havnen ved Li-
 pari, løb Folket i Land; men desværre Moes vandt Duili-
 us, som kort efter led en stor Karthaginensisk Flaade Epid-
 sen ved Myle (Milyazze) og vandt Seire. Det gif imidlertid
 tid ganske natueligt til, thi dels foragtede Kartaginerne
 Serne Hienden og gav sig blot, ved at angribe ucerdelig, og
 dels havde Romerne hittet paa at gjøre Noget de kaldte
 „Mans“ med skarpe Klæder paa, som de huggede i de sids-
 lige Stibe og slog dermed Bro til brat Døergang, saa det
 Høle tog en sandelig Vending, hvorved Sø-Folket fandt
 sig meget ubekvæm overrasket *). Dette var imidlertid kun
 Forspillet til det store Sø-Slag ved Lilybæum (Marsala),
 hvor Flaadens omtrent lige stærke, huer paa katofferdhundre-
 de Stibe, kæmpede saa haardtøskket, at kun den uderregnelige
 Krigs-Kølle fordes at gjøre Udslaget til Romernes Fordel, men
 hvor Seieren dog var saa sandstændig, at de uden videre Med-
 stand gjorde Land-Gang i Afrika og satte Kartago
 Anken paa Struben. Efterat have tabt et Slag til Landts
 had Kartaginerne derfor om Herd, men Bers-
 ge-Mester Regulus spændte Bøen for heit og forlangte
 Dregibesse paa Raade og Unaade, som ret til Vads for
 Folk, der hvæden til Landts eller til Vands kunde forføre de-
 res Frihed; thi da den Afrikanske „Dronning paa Havet,
 i Staden med herved en Million Indbyggere saae sig betrage
 tet som en udelitaliensk Plekke, besluttede Hun at vove
 det Overste. Til Lykke fandtes der nu ogsaa i den næste
 Landning af Græske Leis-Tropper en Spartaner, (saa-
 *) Polub I. 20—23.

ti p, i hvem der skal en stor General, og da det kom for
 Raabets Dren, hvad han passede, at det saae blot i Anseerens
 Udvælgelse, at Kartaginenserne blev slaagne, lod de Kan-
 t i p kalde og fandt hans Udvælgelse af Sagen saa indlysende,
 at de betroede ham Krigs-Hævern. Saa snart han havde bragt
 den i bedre Orden og vundet Tillsid, bragde han den ogsaa i
 Slag, ikke som de forrige Anførere paa en Hoi, det Romerske
 Fodfolk kunde tage med Storm, men i neden Mark, hvor
 Elephanterne og det stærke Rytteri kunde gjøre Besked, og da
 Romerne forsvarede sig haardt, blev Seieren saa fuld-
 stændig, at, paa Usædvanligt nær, hele Hævern blev tilintetgjort
 og Voegs-Mesteren selv faldt i Fangerfald. Hermed var da
 Kartago reddet for denne Gang, uden at dog Kan- t i p fik
 synderlig Glæde af sit Mesters Stykke, thi Polyb siger, han
 maatte være glad, han kunde se bort fra en Stad, hvor knap
 en Talsfødt, end lige en Fjætted, kunde længe trods den
 Misundelse, Løffen vadede; men heraf ser Man dog, han slap
 her Fjætted, saa det maa være Bogtalsfødt, hvad Appian mel-
 der, at Kartaginenserne stilled ham meget stabelig hjem til
 Searia, men lod ham deulne undervejs*). Hvordan det siden
 gik Regulus, taler Polyb sig ikke om, saa hvad Ci-
 cero og Andre fortælle om den Nomer-Dyd, hvormed
 han, losladt paa sit Væres-Ord, forraadte baade Fæd og Fan-
 gernes Udveksling, vendte tilbage til Kartago og leed en
 forsmædelig Død, er kun sigt fremlet, og bliver sig ikke tro-
 værdigere, fordi det klinger rimeligt nok, thi Nimmeligbed var i
 Rom netop et Fortrin, Poesien havde for Historien. Vi ser
 det derimod, at nu begynder første Krigens ret for Alvor, men
 det er kun alt for sandt, hvad allerede Polyb anmærkede, at
 en ubestemt Beskrivelse heraf vilde være ligesaa lidessommelig og
 unyttig, som Drogensalen af alle de Næsts-Stykker, Pus og

*) Polyb. I. 24—36. Diodor. (Baudouin) XXIII. 1. 18. (Was-
 t. fundte) XXIII. 4—5. Appian VIII. 3—4.

Stod, to Hæere gav hinanden ved de Olympiske Lege, hvor Kampens endelige Udfald, som Kronede Værket, var det eneste Bigtige. Og hvad nu Udfaldet angaar, da har han igjen aabenbar Ret i, at Krigen endes som en Hane-Fægtning, hvori Dyrerne, selv naar de har udtømmt deres Kræfter og kan ikke længer staa med Vingerne, dog er lige arrige og rumler sig med hinanden, til den der træffer til at falde først, giver den Anden vundet *). Skøndt nemlig Krigen varede i fire og tyve Aar og kostede, to tusend og tre Stibe, og utallige Liv, saa mærker Man dog baadind horeken i Døds eller Gierning det Mindste til Mennesket, saa det synes at være vist nok ikke ufornuftige men fornuftige Dyr, der staaes, ikke engang staaes meget om Menneskets EsterladenKub, som om Hæren for at have odelagt Mest deraf og at være den eneste frygtelige Magt. Ligesaa lærtig derfor, som Verdens-Historien her begynder at blive for hvem der studerer Dødens og Forbættelsens Konster, ligesaa tom naturligvis for dem, der kun finde Indbødel i Menneske-Livets Natur og Udoistlingen af dens ædle Kræfter, saa det er vistelig kun for Krigs-Skuepladsens og Følgerens Stød, vi her stærkt Kampen mer Opmærksomhed end andre Epok-Fægtninger paa de Sicilianste Græs-Gange og Slags-Maal i Barbariet.

Det forfatter Cælius fra Keiser-Tiden, i det Hæfkes-Mad for Homeriske Skellinger, som fører Navn af „Attiske Kvind-Nadte“ (Noetes Atticæ), at Oberst (Arrian) Cælius gjorde en Helte-Gierning i den Sicilianste Krig, der godt kan taale at staa ved Siden ad Spartaner-Daaden ved Thermopylæ, men det kan Man nu ikke engang bilde Børn ind; thi de see strax, der er en himmelhøi Forskæel mellem „Liber“ i Grækenland og „Liber“ paa Fælds-Hed i Roms Legioner, saa Sammenligningen halter alt for meget til at naae Maalet, mens „disse Lys brænde.“ Da,

*) Polab I. 57-58.

